



Силабус
навчальної дисципліни
Країнознавство Великої Британії і США
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма	«Середня освіта (англійська мова та література)»
Спеціальність	A4 0114 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (із значенням мови))
Галузь знань	A Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Викладач	Богдана САЛЮК
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/salyuk-bogdana-anatoliyivna/
Контактний телефон	+380 (66) 27 32 526
E-mail викладача	bohdanasaliuk@gmail.com
Графік консультацій	вівторок, 14.35-15.55

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Форма навчання	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год.	очна (денна)	16 год.	14 год.	60 год.	залік
	заочна (дистанційна)	4 год.	4 год.	82 год.	

Семестр: весняний

Мова навчання: англійська

Ключові слова: intercultural competence, the UK, the USA, history, political systems, cultural studies, cross-cultural communication.

Метою викладання навчальної дисципліни «Країнознавство Великої Британії і США» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного уявлення про історичні, політичні, економічні та культурні аспекти Великої Британії і США. Особлива увага приділяється розвитку аналітичних навичок здобувачів через дослідження еволюції країни, її соціальних структур та глобального впливу, формуванню критичного мислення та міжкультурної компетентності.

Предметом навчальної дисципліни є географія, історія, політичний устрій, економіка, культура та соціальне життя Великої Британії і США, а саме ключові історичні події, національна ідентичність, системи управління та освіти, а також вплив британської культури на світові процеси.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі загальної середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь із наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК-1. Здатність вчитися, оволодівати сучасними науковими знаннями предметної галузі та застосовувати їх у практичних ситуаціях.

ЗК-2. Здатність комунікувати з учасниками освітнього процесу державною та іноземною мовами у ході навчально-пізнавальної і професійної діяльності як усно, так і письмово.

ЗК-3. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси і технології в освітньому процесі і професійній діяльності.

ЗК-9. Здатність поважати різноманітність і полікультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Компетентності предметної спеціальності (ПК)

ПК-3. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей школярів у процесі навчання іноземної мови.

ПК-7. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

Програмні результати навчання (РН)

РН 07. Застосовувати систематизовані наукові знання в професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності, оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

РН 10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності, критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел.

РН 11. Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності, поваги й толерантності у полікультурному суспільстві.

Програмні результати навчання за спеціалізацією (ПРН)

ПРН 05. Уміти здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 07. Демонструвати володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

Зміст курсу:

Module 1. The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Theme 1. The History of the United Kingdom. Early Britain: prehistoric Britain - Stonehenge and early settlements; the Roman invasion and its impact on Britain; the Anglo-Saxon conquest and the emergence of early kingdoms; Viking raids and the Danelaw; the Norman Conquest (1066) and the feudal system. Medieval England (1066–1485): the Plantagenet dynasty and the development of common law; the Magna Carta (1215) and the limits of royal power; the Hundred Years' War and its consequences; the Wars of the Roses and the rise of the Tudors. Tudor and Stuart England (1485–1714): the Reformation and Henry VIII's break with the Catholic Church; Elizabethan England: culture, exploration, and the Spanish Armada; the English Civil War (1642–1651): monarchy vs. Parliament; the Glorious Revolution (1688) and the establishment of a constitutional monarchy. The 18th and 19th Centuries - Britain as a Global Power: the Agricultural and Industrial Revolutions; the expansion of the British Empire; Victorian Britain: society, reforms, and technological advancements. The 20th Century and Beyond: World War I and Britain's role; the Great Depression and economic struggles; World War II - the Blitz, Winston Churchill, and the war effort; post-war reconstruction and the welfare state; the decline of the British Empire and the rise of the Commonwealth; the 1960s and 1970s cultural revolutions and economic challenges.

Theme 2. The Political System of the UK. National Symbols and Identity: the Union Jack and national emblems of England, Scotland, Wales, and Northern Ireland. The Monarchy and the Royal Family: the role of the King/Queen in modern Britain, the legacy of Queen Elizabeth II, and the future of the monarchy. Government and Parliament: the structure of Parliament: House of Commons and House of Lords;

the role of the Prime Minister and the Cabinet; the major political parties and electoral system. The European Union & Brexit, Contemporary Political Landscape. Devolution & Regional Identity: Scotland, Wales, Northern Ireland & the issue of independence. Britain and Ireland - the troubles and the Good Friday Agreement. The UK & the World: the Commonwealth in the 21st century, foreign relations, immigration.

Theme 3. Geography and Economy of the UK. The four nations of the UK: England, Scotland, Wales, and Northern Ireland: significant landforms, rivers, islands, and coastlines; climate and regional variations; national parks. Economic landscape: key industries (finance, technology, tourism, and manufacturing); the evolution of British trade and global economic influence; the impact of Brexit on the UK economy. Population and urban centers: demographic trends and multicultural Britain; significant cities - London, Edinburgh, Cardiff, Belfast, Birmingham, Manchester, Liverpool, Glasgow. The architecture of the country: castles, gothic cathedrals, Georgian & Victorian architecture, brutalism, and modern landmarks (Sir Christopher Wren, Richard Rogers, Zaha Hadid).

Theme 4. British Society and Everyday Life. National Identity and Regional Differences: What defines an Englishman, a Scot, a Welshman, and an Irishman? Stereotypes vs. reality in British culture. Multicultural Britain: immigration waves, ethnic diversity, the Windrush Generation, cultural integration. Daily Life and Traditions: the British home - "My home is my castle"; English meals and the tradition of tea; British etiquette and customs; popular hobbies and pastimes. Sports in Britain: football, rugby, and cricket as national passions; Equestrian sports - horse racing and greyhound racing; the significance of Wimbledon and the Oxford-Cambridge Boat Race. British Humor (J.K. Jerome). Social Class & Accents: received pronunciation vs. regional dialects.

Theme 5. Education and Science in Great Britain. The British School System: types of schools (state schools, grammar schools, public schools); recent reforms in education. Higher Education: the prestige of Oxbridge and the Russell Group universities; the Open University and distance learning. Student Life and Traditions: university clubs, societies, and student unions; the significance of university gowns and traditions. Famous Scientists and Inventors: Isaac Newton (physics and mathematics); Charles Darwin (evolutionary theory); Michael Faraday (electromagnetism); James Watt (steam engine); Alan Turing (computing and cryptography).

Theme 6. British Contributions to Literature and the Arts. Literature and Writers: William Shakespeare - the Bard of Avon; The Romantic poets (Burns, Byron, and Wordsworth); 19th-century novelists (Dickens, Brontë sisters, Hardy); 20th-century icons (George Orwell, Agatha Christie, J.R.R. Tolkien, J.K. Rowling). The Arts and Visual Culture: the Golden Age of British painting: William Hogarth, J.M.W. Turner, John Constable; street art & contemporary art (Banksy, Damien Hirst, Tracey Emin). Museums & Galleries: the British Museum, The Natural History Museum, The National Gallery, The Tate Modern, and the role of museums in preserving heritage. Theatre & Performance: Shakespeare & The Globe, West End Theatre, contemporary playwrights.

Theme 7. British Holidays, Festivals, and Pop Culture. Traditional and Modern Celebrations: Christmas and New Year traditions; Easter and religious observances; Guy Fawkes Night (Bonfire Night); Remembrance Day and the poppy tradition. Other Annual Events and Festivals: the Edinburgh Festival and the Notting Hill Carnival; Trooping the Colour and royal ceremonies. British Mass Media and Popular Culture: the BBC and the evolution of British broadcasting; the impact of British pop culture - the Beatles, the Rolling Stones, and Britpop. Fashion & Subcultures: mods & rockers, punk & Vivienne Westwood, New Romantics, streetwear & UK designers (Alexander McQueen, Stella McCartney). TV & Film: the influence of British cinema and television on global culture; the BBC, British comedy (Stephen Fry, Monty Python), iconic shows (Doctor Who, Sherlock, Downton Abbey).

Module 2. The United States of America.

Theme 8. The History of the United States. Pre-colonial and Colonial America: Indigenous peoples and Native American civilizations; European exploration and early settlements (Spanish, French, British colonies); the Thirteen Colonies and colonial life; the causes and course of the American Revolution (1775–1783) and the Declaration of Independence. The Early Republic and Expansion (1783–1860): the Constitution and the Bill of Rights; westward expansion and Manifest Destiny; the Louisiana Purchase and the Lewis & Clark Expedition; the War of 1812 and the Monroe Doctrine; the era of slavery and the abolitionist movement. The Civil War and Reconstruction (1861–1877): causes of the Civil War; Abraham

Lincoln and the Emancipation Proclamation; the aftermath of the war and Reconstruction policies. The Gilded Age and Progressive Era (1877–1920): industrialization and the rise of big business (Rockefeller, Carnegie); immigration waves and urbanization; the Progressive Movement and social reforms. The 20th Century: World War I and America's entry onto the world stage; the Roaring Twenties and the Great Depression; the New Deal and Franklin D. Roosevelt; World War II - Pearl Harbor, the Manhattan Project, and Victory; the Cold War, Korea, and Vietnam; the Civil Rights Movement (MLK, Rosa Parks, the March on Washington); the Kennedy assassination, Nixon, and Watergate. Contemporary America: the Reagan Revolution and the end of the Cold War; 9/11 and the War on Terror; the Obama, Trump, and Biden presidencies and contemporary political polarization.

Theme 9. The Political System of the USA. National Symbols and Identity: the Stars and Stripes, the Bald Eagle, the Statue of Liberty, and national mottos. The Constitution and the Bill of Rights: the founding principles of American democracy; the system of checks and balances; constitutional amendments and their significance. The Three Branches of Government: the Executive - the President and the Cabinet; the Legislative - Congress (the Senate and the House of Representatives); the Judicial - the Supreme Court and the federal judiciary. The Two-Party System and Electoral Process: the Republican and Democratic parties; the Electoral College and presidential elections; midterm elections and political gridlock. Federal vs. State Power: federalism and the role of state governments; the 50 states and the District of Columbia. The USA and the World: NATO, the UN, and American foreign policy; the role of the USA in global politics and international institutions.

Theme 10. Geography and Economy of the USA. The Physical Geography of the USA: major regions - the Northeast, the South, the Midwest, the West, and the Pacific; significant landforms (the Appalachians, the Rockies, the Great Plains, the Grand Canyon); major rivers (the Mississippi, the Colorado, the Missouri) and the Great Lakes; climate zones and natural disasters (hurricanes, tornadoes, wildfires). Economic Landscape: the USA as the world's largest economy; key industries (technology, finance, agriculture, energy, and entertainment); Silicon Valley and the tech industry; Wall Street and the global financial system; trade policy and economic relations. Population and Urban Centers: demographic trends and the multicultural makeup of American society; significant cities - New York, Washington D.C., Los Angeles, Chicago, Houston, San Francisco, Miami, New Orleans. The Architecture of the Country: colonial and Federal architecture; skyscrapers and the Chicago School; Art Deco landmarks (the Chrysler Building, the Empire State Building); contemporary architecture (Frank Lloyd Wright, I.M. Pei, Frank Gehry).

Theme 11. American Society and Everyday Life. National Identity and Regional Differences: what defines a New Englander, a Southerner, a Midwesterner, and a Californian; the American Dream - myth and reality; patriotism and civic culture. Multicultural America: immigration waves and the "melting pot" vs. "salad bowl" debate; African American, Latino, Asian American, and Indigenous communities; the legacy of segregation and ongoing questions of racial equality. Daily Life and Traditions: the American home and suburban culture; food culture - fast food, regional cuisines, and the BBQ tradition; American etiquette, tipping culture, and social customs; popular hobbies and pastimes. Sports in America: American football, baseball, and basketball as national passions; NASCAR and extreme sports; the significance of the Super Bowl, the World Series, and March Madness. American Humor (Mark Twain, late-night TV, Saturday Night Live). Social Class and Accents: General American vs. regional dialects (Southern, New York, Boston, Appalachian).

Theme 12. Education and Science in the United States. The American School System: public vs. private schools; the structure of K-12 education; charter schools, homeschooling, and recent education debates; standardized testing (SAT, ACT) and the college admissions process. Higher Education: the Ivy League and top research universities; liberal arts colleges and community colleges; the student loan crisis and debates over accessibility. Student Life and Traditions: Greek life (fraternities and sororities); college sports and the NCAA; campus culture, activism, and free speech debates. Famous Scientists and Inventors: Benjamin Franklin (electricity and diplomacy); Thomas Edison (the phonograph and electric light); Nikola Tesla (alternating current); the Wright Brothers (aviation); NASA and the Space Race (Neil Armstrong, the Apollo program).

Theme 13. American Contributions to Literature and the Arts. Literature and Writers: the Transcendentalists (Emerson, Thoreau); 19th-century masters (Mark Twain, Edgar Allan Poe, Walt

Whitman, Emily Dickinson); the Lost Generation (Hemingway, Fitzgerald, Faulkner); 20th-century icons (Steinbeck, Salinger, Toni Morrison, Maya Angelou). The Arts and Visual Culture: American Realism and the Ashcan School; Abstract Expressionism (Jackson Pollock, Mark Rothko); Pop Art (Andy Warhol, Roy Lichtenstein); street art and contemporary culture. Museums & Galleries: the Smithsonian Institution, the Metropolitan Museum of Art, MoMA, the Getty Center, and their role in American cultural heritage. Theatre & Performance: Broadway and American musical theatre; off-Broadway and regional theatre; stand-up comedy as an American cultural institution.

Theme 14. American Holidays, Festivals, and Pop Culture. Traditional and Modern Celebrations: Thanksgiving - history and modern traditions; Independence Day (the 4th of July); Halloween and its commercialization; Christmas and New Year American-style; Memorial Day and Veterans Day. Other Annual Events and Festivals: Mardi Gras (New Orleans); South by Southwest (SXSW); Coachella and major music festivals; the Oscars and the entertainment industry calendar. American Mass Media and Popular Culture: Hollywood and the global dominance of American cinema; the evolution of American television - from the Golden Age to Netflix; the music industry - jazz, blues, rock and roll, hip-hop, and country as American art forms. Fashion & Subcultures: the Beat Generation; hippies and the counterculture of the 1960s; hip-hop fashion and streetwear; American sportswear brands and global influence (Levi's, Nike, Ralph Lauren). TV & Film: the Hollywood studio system and its global influence; iconic TV shows (Friends, The Sopranos, Breaking Bad); independent cinema and documentary filmmaking.

Методи навчання: За джерелом інформації: словесні (пояснення, розповідь, бесіда), практичні (методично-орієнтовані завдання), наочні (спостереження, демонстрація). За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі (метод проектів). За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів. Методи стимулювання інтересу до навчання: прослуховування/перегляд аутентичних аудіо та відеоматеріалів.

Політика курсу: від студента очікується активна участь у практичних заняттях, зокрема в обговоренні дискусійних питань, креативний підхід у виконанні завдань, реалізація самостійної роботи, робота в міні-групах, парах та індивідуально.

Політика освітнього компонента ґрунтується на засадах академічної доброчесності, прийнятої в Університеті (<https://surl.lt/ijysjw>). Не допускаються будь-які види академічного плагіату, фальсифікація та фабрикація даних, списування; забороняється використання здобувачами освіти додаткових джерел інформації під час оцінювання навчальних результатів (у тому числі засобами електронного зв'язку). Якщо у ході освітньої діяльності здобувач використовує інтернет-ресурси, штучний інтелект або інші джерела інформації, він має про це обов'язково вказувати (наводити відповідні посилання).

При використанні ГШІ необхідно дотримуватись університетського положення (<https://surl.lt/pumbpl>) – при підготовці до практичних занять дозволено часткове використання ШІ для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладання джерел з інших мов. Забороняється копіювання та генерація неправдивих фактів. Забороняється його використання в контрольованому середовищі під час проведення іспиту.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: персональний комп'ютер, проєктор, екран/інтерактивна дошка, Zoom, Moodle, навчальні та аутентичні відео та аудіо матеріали.

Система оцінювання та вимоги: оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про порядок оцінювання знань здобувачів» у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях і балів за самостійну роботу).

За весь курс здобувач отримує максимум 100 балів (підсумкова оцінка). До їх складу входять: 60 балів – поточний контроль успішності на практичних заняттях, 40 балів – контроль самостійної роботи.

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	60	
Самостійна робота	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

1 = F (критично низький рівень),

2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання),

3 = E (задовільно),

4 = D (задовільно+),

5 = C (добре),

6 = B (добре+),

7 = A (відмінно).

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практик}} = (A \div B) \times 60$$

Де:

$N_{\text{практик}}$ = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40),

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях,

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях (105 балів),

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу.

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 40$$

Де:

$N_{\text{сам}}$ = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 40),

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу,

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу,

20 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу.

Таблиця 2. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Гапонів А. Б., Возна М.О. Лінгвокраїнознавство. Англomовні країни. Підручник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2005. 464 с.
2. An Illustrated History of Britain / ed. by David McDowall. Harlow: Longman, 2006. 188 p.
3. A Companion to American literature and culture / edited by Paul Lauter. Chichester: Blackwell Publishing Ltd, 2010. 688 p.

4. American cultural studies: an introduction to American culture / Neil Campbell and Alasdair Kean. 3rd ed. NY: Routledge, 2012. 352 p.
5. American Ways: An Introduction to American Culture. 3d ed. NY: Pearson, 2005. 296 p.
6. Back Roads: Great Britain. / ed. Crane M., and others. NY: Penguin Random House, 2019. 264 p.
7. Christopher D. British Culture: An Introduction. London, NY: Routledge, 1999. 223 p.
8. O'Driscoll J. Britain. Oxford: Oxford University Press, 1997. 224 p.
9. The Oxford History of Britain / ed. Kenneth O. Morgan. Oxford University Press, 2010. 821p.
10. The Cambridge Companion to Modern British Culture / ed. by M. Higgins, C. Smith, J.Storey. Cambridge University Press, 2010. 323 p.
11. The Cambridge Companion to Modern American Culture / Christopher Bigsby. Cambridge University Press, 2006. 496 p.

Додаткові

1. Цегельська М. Great Britain: Geography, History, Language. Тернопіль: Підручники і посібники, 2007. 208 с.
2. Alexander M. A Companion to the Folklore, Myths & Customs of Britain. The History Press, 2013. 494 p.
3. Burns W.E. A Brief History of Great Britain. NY: Facts On File, Inc., 2010. 296 p.
4. Carter R., McRae J. The Routledge History of Literature in English: Britain and Ireland. 3d ed. London, NY: Routledge, 2017. 605 p.
5. Divine R. et al. America: Past and Present. New York: Pearson Longman, 2011.
https://openlibrary.org/books/OL3681159M/America_past_and_present
6. Lonely Planet: Great Britain / ed. Wilson N. and others. Lonely Planet Publications Ltd., 2017. 1054 p.
7. Norbury P. Culture Smart! Britain. London: Kuperard, 2015. 148 p.
8. Speak the Culture: Britain / ed. A. Whittaker. London: Thorogood Publishing Ltd., 2009. 372 p.
9. Travel Guide: London / ed. M. Leapman. NY: Penguin Random House, 2017. 440 p.
10. Travel Guide: Scotland / ed. V. Crump. NY: Penguin Random House, 2016. 232 p.
11. Wright T. British Politics: A Very Short Introduction. Oxford University Press, 2003. 122 p.

Інтернет-ресурси

- Репозитарій БДПУ: <https://dspace.bdpu.org.ua/>
- <https://www.youtube.com/@CambridgeUPELT>
- Secrets of Great British Castles:
<https://www.youtube.com/playlist?list=PLUnLY9kEwvJwO4dSpsTo87Vlb1NFLQuot>
- [History Hit - YouTube](#)
- [BBC News - YouTube](#)
- [BBC Learning English - YouTube](#)
- <https://www.youtube.com/@britishcouncil>
- [British Council | English - YouTube](#)
- [OfficialLondonTheatre - YouTube](#)
- <https://www.youtube.com/@BBCStudios/featured>
- [Great Britain travel - Lonely Planet | Europe](#)
- The New York Times - www.nytimes.com
- Library of Congress - www.loc.gov
- The Atlantic - www.theatlantic.com
- Encyclopedia Britannica - www.britannica.com